

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА «ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА»**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
з дисципліни «Інновації в фінансовому менеджменті»
(для студентів II курсу магістерської підготовки
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»)

Сєверодонецьк 2021

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

**ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА «ФІНАНСИ ТА БАНКІВСЬКА СПРАВА»**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
з дисципліни «Інновації в фінансовому менеджменті»
(для студентів II курсу магістерської підготовки
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»)

**Затверджено
На засіданні кафедри фінансів і
банківської справи
Протокол №5 від «21» січня 2021 р.**

Сєвєродонецьк 2021

УДК 355.43:330.341.1

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Інновації в фінансовому менеджменті» (для студентів II курсу магістерської підготовки спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування») / Уклад.: А.А. Мартинов, Е.В. Чернодубова.– Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021 р. – 13 с.

Містить варіанти теоретичних, практичних завдань, перелік рекомендованої літератури для виконання контрольної роботи з дисципліни «Інновації в фінансовому менеджменті», а також вказівки для виконання теоретичних і практичних завдань.

Укладачі:

доц. Мартинов А.А.
доц. Чернодубова Е.В.

Відп. за випуск:

зав. каф. «Фінанси та банківська справа»
д.е.н., проф.

Костирко Л. А.

Рецензент:

д.е.н., проф.

Клюс Ю.І.

1. Загальні положення

Програмою дисципліни “Інновації в фінансовому менеджменті” передбачається вивчення базових категорій сфери фінансових інновацій, фінансового інжинірингу та менеджменту фінансових інновацій, інноваційних фінансових продуктів та технологій.

Вивчення дисципліни базується на знанні таких дисциплін як «Стратегічний фінансовий менеджмент», «Ринок фінансових послуг», «Вартісно-орієнтоване управління фінансами», «Фінансове посередництво».

При вивченні дисципліни слід використовувати відповідні учбові посібники, наукові монографії, наукові статті, статистичні матеріали, а також нормативно-правові акти, що регулюють сферу фінансових інновацій.

Метою самостійної роботи є закріплення теоретичних знань студентів в галузі інновацій в фінансовому менеджменті.

Самостійна робота виконується студентом особисто. Для виконання самостійної роботи необхідно вивчити рекомендовану літературу (при цьому перевагу слід віддавати науковим періодичним виданням) та опрацювати додаткову.

2. Обсяг, структура та вимоги до оформлення контрольної роботи

Самостійна робота повинна складати 10-12 сторінок набраного на комп'ютері тексту із графічним матеріалом. При наборі тексту на комп'ютері треба дотримуватися наступних вимог: шрифт Times New Roman, кегль 14, інтервал 1,5, поля: верхнє – 2 см, нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1,5 см. Всі сторінки, включаючи додатки, слід пронумерувати. Номер сторінки ставиться у верхньому правому куті. Самостійну роботу необхідно підписати та вказати дату її виконання.

Структура самостійної роботи містить титульний аркуш; зміст; відповідь на теоретичне питання; список використаної літератури (не менше 5 джерел).

У змісті варто вказати сторінку, з якої починається питання. Відповідно до змісту при виконанні самостійної роботи в тексті обов'язково дається формулювання питання, а потім йде його виклад.

Викладаючи теоретичне питання доцільно розкрити його по підпитаннях, а також скласти план, що висвітлює актуальність теми: 2-3 пункти, що розкривають зміст питання (поняття, призначення, використання, рішення проблеми тощо). Якщо плану ні, то рекомендується виділити ключові моменти (підкреслити, взяти в рамки тощо). Завершуючи виклад питання доречно підкреслити його практичну значимість або зробити короткі висновки. При виконанні самостійної роботи студент повинен використовувати найбільш свіжі джерела інформації.

3. Вибір варіанту

Завдання для підготовки самостійної роботи студент вибирає відповідно до номера його за списком в академічному журналі або, виходячи з двох останніх цифр логіну, отриманого при реєстрації в системи дистанційного навчання MOODLE.

Номер за списком в журналі або останні цифри логіну	Варіант	Теоретичні питання
1, 16	I	1
2, 17	II	2
3, 18	III	3
4, 19	IV	4
5, 20	V	5
6, 21	VI	6
7, 22	VII	7
8, 23	VIII	8
9, 24	IX	9
10, 25	X	10
11, 26	XI	11
12, 27	XII	12
13, 28	XIII	13
14, 29	XIV	14
15, 30	XV	15

ТЕОРЕТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

Виконуючи теоретичну частину самостійної роботи необхідно дослідити та теоретично обґрунтувати визначене питання, виділити проблемні аспекти, невирішені або дискусійні питання та запропонувати підходи до їх вирішення:

1. Сутність та класифікація фінансових інновацій.
2. Інформаційна економіка та її вплив на розвиток фінансової сфери.
3. Інноваційні фінансові продукти.
4. Інноваційні фінансові технології.
5. Інновації в сфері фінансових комунікацій.
6. Конкурентний потенціал фінансових інновацій.
7. Розвиток фінансових інновацій в Україні.
8. «Новизна» як фактор конкурентних переваг на фінансовому ринку.
9. Ринок фінансових інновацій.

10. Економічний зміст та роль інновацій в фінансовому менеджменті.
11. Фінансовий інжиніринг та його роль у створенні фінансових інновацій.
12. Основні етапи процесу створення фінансових інновацій.
13. Ризики інноваційної діяльності в сфері фінансів.
14. Фінансові інновації в умовах фінансової кризи в Україні.
15. Перспективи розвитку ринку фінансових інновацій в Україні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

Варіант I-III

Дослідить динаміку розвитку інноваційної діяльності в Україні протягом останніх п'яти років. Визначити основні тенденції інноваційного розвитку за галузями господарства та регіонами України. Яке значення має інноваційний розвиток для України. Охарактеризуйте ресурсне забезпечення інноваційного розвитку в Україні в умовах фінансової кризи. Зробіть висновки.

Варіант IV-VI

Які ознаки розвитку економіки знань Ви можете виділити?

Як Ви вважаєте яким є стан розвитку економіки знань в Україні? Обґрунтуйте свою думку.

Які перспективи інноваційного розвитку в межах формування інформаційної економіки Ви бачите в найближчій та довгостроковій перспективі для України?

Що обмежує інноваційний розвиток та використання його переваг в нашій країні?

Варіант VII-IX

Дослідить динаміку розвитку фінансових інновацій в Україні за останні 5 років та порівняйте із відповідною динамікою розвитку фінансових інновацій в розвинених зарубіжних країнах. Визначте які особливості розвитку фінансових інновацій притаманні економіці України в умовах євроінтеграції. Зробіть висновки.

Варіант X-XII

Яке значення на Ваш погляд має ринок фінансових інновацій? Які перспективи розвитку такого ринку в Україні? Які конкурентні переваги

надає впровадження фінансових інновацій. Визначте позитивні та негативні фактори розвитку ринку фінансових інновацій в Україні. Зробіть висновки.

Варіант XIII-XV

Зробіть порівняльний аналіз двох інноваційних фінансових операцій за вашим вибором з такого переліку: валютно-процентний СВОП, СВОП з нульовим купоном, складування СВОПів, рахунок НОУ, Арбітраж «Кеш-енд-Керрі», матчінг, ФРА, операції, що поєднують контокорент з овердрафтом, операції з хеджування валютного ризику. Зробіть висновки.

ТЕСТИ

Варіант I-V

1. Основними конкурентними перевагами сьогодні слід вважати:

- а. якість продукту;
- б. новизна продукту;
- в. гарна репутація;
- г. низькі ціни.

2. З технічної сторони поняття «якість» можна охарактеризувати наступним чином:

- а. набір характеристик виробу, що визначає його здатність задовольняти потреби клієнтів;
- б. відповідність продукту (роботи, послуги) вимогам документації (нормативної, проектної й ін.);
- в. нове, застосоване у виробі технологічне рішення;
- г. здатність продукту (роботи, послуги) виявляти нові, раніше невідомі потреби, і задовольняти їх, або задовольняти старі потреби новим способом.

3. Інновація – це ...

- а. діяльність, у рамках якої нова ідея або процес одержують економічне втримування;
- б. будь-яка ідея, винахід;
- в. підсумковий результат у вигляді нового поліпшеного продукту (роботи, послуги), удосконаленого процесу, нового підходу до рішення проблем, отриманий у результаті діяльності по реалізації нововведень;
- г. здійснення нових комбінацій, а так само того, у чому ці комбінації втілюються.

4. Простий внутрішньо-організаційний інноваційний процес має місце у випадку, якщо ...

- а. нововведення є предметом купівлі-продажу на зовнішньому ринку, що означає повне відділення функції виробника від функції споживача;
- б. відбувається створення й використання нововведення усередині однієї організації: у ролі споживачів виявляються підрозділи й співробітники, які використовують внутрішньофірмову інновацію;

- в. відбувається створення нових виробників, порушення монополії продавця й подальша дифузія товару, що є стимулом до появи нових інновацій і сприяє економічному розвитку суспільства;
- г. не має правильної відповіді.

5. Новатори – це ...

- а. фірми, що перші освоїли нововведення та прагнуть до одержання надприбутків шляхом швидкого впровадження інновації на ринок (венчурні фірми, великі корпорації);
- б. фірми-імітатори, що впровадили нововведення у виробництво слідом за «лідерами», що забезпечує ним прибуток.
- в. творці науково-технічних знань: дослідницькі організації, підприємства, індивідуальні винахідники, зацікавлені в продажі зробленого ними продукту, що згодом може стати інновацією;
- г. організації, які зіштовхуються із проблемою, коли запізнення з нововведеннями приводить до випуску нових для них виробів, які не користуються попитом через підвищену пропозицію або ж застаріли. Дуже часто це приводить до збитків замість очікуваного прибутку.

6. Об'єктна класифікація інновацій включає:

- а. організаційні інновації;
- б. предметні інновації;
- в. структурні інновації;
- г. процесні інновації.

7. Новий продукт на основі винаходу, що поліпшує винахід-лідер характеризує ...

- а. радикальні інновації
- б. поліпшуючі інновації;
- в. модифікаційні інновації;
- г. не має правильної відповіді.

8. Класифікація інновацій з урахуванням організаційної сфери діяльності включає:

- а. інновації на вході підприємства, усередині підприємства та на виході підприємства;
- б. торговельні, виробничі, управлінські, соціальні інновації;
- в. споживчі, виробничі інновації;
- г. інновації першого, другого та третього рівнів.

9. Внутрішньофірмовий тип інновацій характеризує ...

- а. інновації в місії, стратегії, переговорних процесах, зовнішньоекономічній діяльності;
- б. інновації в структурі організації, системі контролю, виробничих процесах;
- в. інновації в системі навчання, методах побудови кар'єри й розвитку потенціалу особистості;
- г. не має правильної відповіді.

10. Якщо має місце збільшення економічного ефекту у виробництві підприємства, що придбало інновацію, а споживачами виступають

індивідуальні підприємці, наукові й виробничі підприємства (нове обладнання, технології, що комплектують), то це є ознакою ...

- а. споживчої інновації;
- б. виробничої інновації;
- в. торговельної інновації;
- г. модифікаційної інновації.

Варіант VI-X

1. Сучасну економіку розвинених країн найчастіше характеризують як ...

- а. «економіку знань»;
- б. «економіку технологій»;
- в. «економіку комунікацій»;
- г. «економіку очікувань».

2. Продукція творчої праці, що має завершений вид товару, готового до продажу – це ...

- а. матеріалізована ідея;
- б. новина;
- в. інновація;
- г. кодифіковане знання.

3. На завершальному етапі інноваційного процесу відбувається:

- а. наукові дослідно-конструкторські роботи;
- б. продаж;
- в. обслуговування;
- г. серійне виробництво.

4. Знімають ризик неможливості реалізації проекту при даному рівні розвитку загальних технологій ...

- а. науково-дослідницькі роботи;
- б. науково-дослідницькі та експериментально-конструкторські роботи;
- в. створення прототипу і малої серії;
- г. серійне виробництво.

5. Сьогоднішній етап інноваційного розвитку відноситься до наступного типу інноваційного процесу ..

- а. інформаційний;
- б. інтерактивний;
- в. інтегрований;
- г. мережевий.

6. Учасники, що формують пропозицію на інновації:

- а. держава, промислові підприємства, виробники інноваційної продукції, для яких інноваційна продукція інших виробників є комплектуючими, складовими елементами для власної наукомісткої продукції;
- б. посередники, що стимулюють фінансові потоки в інноваційному середовищі, так і посередники в передачі (трансфері) інновацій від попиту до пропозиції;

- в. наукові й науково-освітні установи й дослідницькі інститути; науково-виробничі кластери;
- г. не має правильної відповіді.

7. Технопарк – це ...

- а. це відкрита площадка по купівлі-продажу наукової й інноваційної продукції на різних стадіях їхньої готовності (від ідеї до готової продукції).
- б. організація, що здійснює підтримку малих, знову створених підприємств і початківців підприємців, які хочуть почати свій бізнес і потребують допомоги по створенню життєздатних комерційно вигідних продуктів і ефективних виробництв;
- в. спеціальна організація, у якій об'єднані НДІ, промислові підприємства, бізнес-центри, виставочні площі, навчальні заклади й обслуговуючі об'єкти (транспорт, дороги, житлове селище, охорона);
- г. не має правильної відповіді.

8. Нові фінансові продукти й операції – це ...

- а. похідні цінні папери, свопи, опціони тощо;
- б. формуються на основі досягнень інформатики й обчислювальної техніки, впровадження нових методологій і методик фінансових операцій (аналізу, обліку, контролю, планування тощо);
- в. нові фінансові організації;
- г. не має правильної відповіді.

9. Масовий фінансовий продукт ...

- а. це індивідуальний продукт, що має характерні, тільки йому властиві особливості, які виділяють його серед інших продуктів (різновид фінансового активу або продукту конкретного господарюючого суб'єкта). Одиничний фінансовий продукт має чітко окреслене коло своїх покупців. Тому він випускається розраховуючи на конкретних споживачів (нумізматів, тезавраторів, інвесторів);
- б. розрізняється по видах продукту або фінансового активу (облігації державної внутрішньої позики всіх видів, банківський депозитний рахунок, пенсійний поліс, страхове свідоцтво, опціонний контракт, ф'ючерс тощо);
- в. це продукт, обсяг або кількість випуску якого суворо квотується;
- г. не має правильної відповіді.

10. ... означає процедуру дій, спрямовану на рішення певного завдання по управлінню фінансами.

- а. фінансова інновація;
- б. фінансовий продукт;
- в. фінансовий інструмент;
- г. фінансова операція.

Варіант XI-XV

1. Фінансові інновації є невід'ємною частиною фінансового ринку?

- а. так;

б. ні.

2. Ринок фінансових інновацій носить ...

а. виключний характер;

б. інтегральний характер;

в. універсальний характер;

г. індивідуальний характер.

3. Ринок фінансових інновацій має монопольний характер?

а. так;

б. ні.

4. Життєвий цикл фінансової інновації є ...

а. миттєвим;

б. довгостроковим;

в. відносно невеликим;

г. безстроковим.

5. Ринок фінансових інновацій без його монополізації не існує.

а. так;

б. ні.

6. Потенціал для розвитку нових фінансових продуктів і нових фінансових операцій мають наступні фінансові ринки:

а. валютний ринок; ринок цінних паперів; грошовий ринок; кредитний ринок;

б. валютний ринок; ринок дорогоцінних металів і дорогоцінних каменів; ринок цінних паперів; грошовий ринок; кредитний ринок; страховий ринок; ринок нерухомості;

в. ринок дорогоцінних металів і дорогоцінних каменів; ринок цінних паперів; страховий ринок; ринок нерухомості;

г. ринок цінних паперів; грошовий ринок; кредитний ринок; страховий ринок.

7. Валютно-процентний СВОП

а. являє собою валютну операцію з обміну між суб'єктами зобов'язаннями або активами;

б. являє собою покупку й одночасний форвардний продаж валюти (депорт) або, навпаки, продаж і одночасну форвардну покупку валюти (репорт);

в. обмін процентними ставками по позиковим коштам;

г. не має правильної відповіді.

8. Складування свопів ...

а. означає відсутність купонного доходу. При цьому дохід за цінним папером утвориться не за рахунок відсотків, нарахованих на номінальну вартість цінного папера, а за рахунок знижки (дисконту) з номінальної вартості цінного папера при її продажу й погашенні цінного папера за номіналом;

б. являє собою з'єднання депозитного внеску й поточного рахунка;

в. це укладання договору про СВОП із банком і його страхування (звичайно ф'ючерсами) до того моменту, поки банк не підшукає другу сторону за угодою про СВОП.

г. не має правильної відповіді.

9. Матчінг – ...

- а. це одночасна покупка цінних паперів на умовах спот і продаж ф'ючерсних контрактів;
- б. означає нейтралізацію втрат від зміни курсів валют (валютна нейтралізація);
- в. як фінансовий інструмент являє собою договір двох сторін про встановлення певної величини ставки для певного проміжку часу в майбутньому на певну суму внеску;
- г. операція, що поєднує контокорент з овердрафтом полягає в їхньому спільному використанні при грошових платежах, особливо при валютних розрахунках.

10. У переважної частини фінансових інновацій іменна форма випуску?

- а. так;
- б. ні.

Глосарій

Розробити власний словник термінів дисципліни «Інновації в фінансовому менеджменті». У відповідності до варіанту оберіть десять найважливіших з Вашого погляду термінів в межах вказаних літер.

Варіант	Літери
I, VI, XI	А Д
II, VII, XII	Е Й
III, VIII, XIII	К П
IV, IX, XIV	Р Ф
V, X, XV	Х Я

Перелік рекомендованої літератури:

1. Єгоричева С.Б. Банківські інновації: [навч. посіб.] / С.Б. Єгоричева. – К.: Центр учбової літератури, 2010. 208 с.
2. Інноваційні механізми стратегії фінансового управління / редкол.: Т.І. Єфименко та ін. – К. : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2012. 1302 с.
3. Фінансовий інжиніринг: [навч. посіб.] / За ред. О.М. Сохацької. К.: Кондор, 2011. 660 с.
4. Друкер П.Ф. Бизнес и инновации / П.Ф. Друкер. – М. [и др.] : Вильямс, 2007. – 423 с.
5. Пантелєєва. Н.М. Ринок фінансових інновацій: основи формування та розвитку / Н.М. Пантелєєва // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2011. – № 2 – С. 82 – 86.
6. Гапонюк М.А. Фінансові інновації на українському біржовому ринку / М.А. Гапонюк, Н.В. Дегтярьова // Фінанси України. – 2012. №2. – С. 59-69.
7. Лавров Л.В. Стратегія розвитку фінансових інноваційних технологій / Л.В. Лавров // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. №3. С. 92-99.
8. Карпенко Г. Фінансові інновації: питання теорії та можливості впровадження в економіку країни / Г. Карпенко, А. Данькевич // Фінанси України. – 2008. – № 9 (154). – С. 111–118.
9. Иванова О. В. О сущности банковских инноваций / О. В. Иванова // ФЭС: Финансы. Экономика. Стратегия: Инновационная экономика: человеческое измерение. ВГТА. – 2010. – № 3. – С. 21–25.
10. Пантелєєва Н. М. Вплив фінансових інновацій на ризики банківської діяльності / Н.М. Пантелєєва // Наука й економіка. – 2013. – № 4 (32), т. 2. – С. 55–65.
11. Мишкін Ф. Фінансові інновації: передумови виникнення та еволюція форм / Ф. Мишкін // Фінансовий ринок України. 2008. №5. С.21-24.
12. Медвідь Т. Глобалізація як каталізатор розвитку фінансових інновацій банків / Т. Медвідь // Ринок цінних паперів України. 2007. №9-10. С. 21-27.

Учбове видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
з дисципліни «Інновації в фінансовому менеджменті»
(для студентів II курсу магістерської підготовки
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»)

Укладачі:

доц. Мартинов А.А.

доц. Чернодубова Е.В.

Підписано до друку

Формат 60x84 1/16. Папір типограф. Гарнітура Times New Roman

Друк офсетний. Умов. друк. арк. 0,2. Уч. вид. л.

Тираж 20 екз. вид. № . Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля
проспект Центральний 59-а, м. Сєвєродонецьк, 93400, Україна
Адрес редакції: проспект Центральний 59-а, м. Сєвєродонецьк, 93400, Україна